

ÎNCHEIERE

05 decembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Președinte, judecător
Judecători

Oxana Parfeni
Aliona Donos
Mariana Pitic

examinând cererea privind accelerarea procedurii de judecare a cauzei depusă de Corolevschi Dumitru,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Corolevschi Dumitru împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

c o n s t a t ă:

La 10 noiembrie 2020, Corolevschi Dumitru a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, solicitând anularea refuzului nr.C-2154/20 din 19 octombrie 2020; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i calculeze și să-i achite diferența de pensie pentru perioada 01 aprilie 2015 – 14 octombrie 2020, formată din mărimea pensiei calculate din salariul lunar al judecătorului în exercițiu și pensia achitată efectiv; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i recalculeze și să-i achite pensia începând cu 14 octombrie 2020 și pe viitor în corespundere cu prevederile art.32 alin.(1) din Legea nr.544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, în cuantum de 80% din salariul lunar al judecătorului în exercițiu.

Prin hotărârea din 17 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost admisă acțiunea depusă de Corolevschi Dumitru. S-a anulat decizia (refuzul) de recalculare a pensiei nr.C-2154/20 din 19 octombrie 2020 emisă de Casa Națională de Asigurări Sociale. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale de a calcula și de a achita lui Corolevschi Dumitru pensia, începând cu 01 aprilie 2015, în cuantum de 80% din salariul lunar al judecătorului în exercițiu, în conformitate cu prevederile art.32 alin.(1) din Legea cu privire la statutul judecătorului nr.544 din 20 iulie 1995.

La 01 iunie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 29 august 2022 a prezentat motivarea apelului, solicitând casarea hotărârii din 17 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere integrală a acțiunii depuse de Corolevschi Dumitru.

Prin decizia din 01 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 17 mai 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani.

La 21 martie 2023, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, iar la 18 august 2023 a prezentat motivarea recursului, solicitând casarea integrală a deciziei din 01 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, cu emiterea unei decizii noi de respingere a acțiunii.

La 07 septembrie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Corolevschi Dumitru copia cererii de recurs depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, cu toate acestea, Corolevschi Dumitru nu și-a valorificat acest drept procedural și nu a depus referință.

Potrivit fișei de repartizare a dosarului, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, prezenta cauză de contencios administrativ a fost repartizată, în mod aleatoriu, spre examinare în ordine de recurs, judecătorului Curții Supreme de Justiție, Aliona Miron, care potrivit ultimei Dispoziții a Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție nr.208 din 27 noiembrie 2023 „Cu privire la modificarea Dispoziției nr.149 din 27 decembrie 2022”, face parte din completul de judecată nr.1 pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ, a recursurilor declarate împotriva încheierilor judecătorești, deciderea asupra admisibilității și examinarea recursurilor declarate împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel și în vederea soluționării cererilor de strămutare, în cauzele de contencios administrativ, în următoarea componență: Aliona Miron (președinte), Ion Malanciuc și Diana Stănilă (judecători).

Se reține că, prezenta cauză a fost fixată pentru examinarea admisibilității recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 01 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, pentru data de 22 mai 2024.

La 01 decembrie 2023, în cadrul Curții Supreme de Justiție a fost înregistrată cererea depusă de Corolevschi Dumitru, prin care a solicitat accelerarea procedurii de judecare a cauzei nr.3ra-812/23.

În susținerea cererii Dumitru Corolevschi, cu trimitere la prevederile art.4 și art.192 din Codul de procedură civilă, a indicat că litigiul în cauză are ca obiect recalcularea și achitarea pensiei, și din cauza că dosarul a fost numit pentru examinare abia la 22 mai 2024 i se încalcă dreptul la examinarea cauzei în termen rezonabil și respectiv la un proces echitabil. Consideră că prin prisma art.192 din Codul de procedură civilă, acest litigiu urmează să fie judecată de urgență și în mod prioritar.

În acest context, intimatul a remarcat că, reieșind din prevederile art.4 din Codul de procedură civilă, sarcinile procedurii civile constau în judecarea justă, în termen rezonabil, a cauzelor de apărare a drepturilor încălcate sau contestate, a libertăților și a intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice și asociațiilor lor, ale autorităților publice și ale altor persoane care sunt subiecte ale raporturilor juridice civile, familiale, de muncă și ale altor raporturi juridice, precum și în apărarea intereselor statului și ale societății, în consolidarea legalității și a ordinii de drept, în prevenirea cazurilor de încălcare a legii.

Întru evitarea pericolului încălcării termenului rezonabil de examinare a cauzei deduse judecății, a solicitat schimbarea datei examinării admisibilității recursului depus

de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 01 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău la un nou termen mai restrâns.

Examinând cererea privind accelerarea procedurii de judecare a cauzei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că aceasta urmează a fi admisă, din motivele ce succed.

Conform art.27 din Codul administrativ, în cazul în care prezentul cod sau alte legi speciale nu impun un anumit termen, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze într-un termen rezonabil.

În conformitate cu art.38 alin.(2) din Codul administrativ, orice persoană are dreptul la judecarea cauzei în mod echitabil, în termen rezonabil, de către o instanță de judecată independentă, imparțială și instituită prin lege. În acest scop, instanța de judecată este obligată să dispună toate măsurile permise de lege și să asigure desfășurarea cu celeritate a procesului.

Totodată, conform art.195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169 -171.

În conformitate cu art.192 alin. (1), (1¹) și (1²) din Codul de procedură civilă, cauzele civile se judecă în primă instanță în termen rezonabil. Criteriile de determinare a termenului rezonabil sunt: complexitatea cauzei, comportamentul participanților la proces, conduita instanței judecătorești și a autorităților relevante, importanța procesului pentru cel interesat. Respectarea termenului rezonabil de judecare a cauzei se asigură de către instanță. În situația în care, la judecarea unei cauze concrete, există pericolul de încălcare a termenului rezonabil, participanții la proces pot adresa instanței care examinează cauza în fond o cerere privind accelerarea procedurii de judecare a cauzei. Examinarea cererii se face în absența părților, în termen de 5 zile lucrătoare, de către un alt judecător sau de un alt complet de judecată decât cel care examinează cauza. Instanța decide asupra cererii de la alin.(1¹) printr-o încheiere motivată, prin care fie obligă instanța care judecă cauza în fond să întreprindă un act procesual, stabilind, după caz, un anumit termen pentru accelerarea procedurii, fie respinge cererea. Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Iar, potrivit alin.(2) și (3) ale art.192 din Codul de procedură civilă, cauzele privind încasarea pensiei de întreținere, apărarea drepturilor și intereselor minorului, repararea prejudiciului cauzat prin vătămare a integrității corporale sau prin altă vătămare a sănătății ori prin deces, litigiile de muncă, contestarea actelor normative, a hotărârilor, acțiunilor sau inacțiunilor autorităților publice, ale altor organe și organizații, ale persoanelor oficiale și funcționarilor publici se judecă de urgență și în mod prioritar. Pot fi stabilite prin lege unor categorii de cauze civile termene de judecare mai reduse.

Din materialele cauzei rezultă că, prin hotărârea din 17 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost admisă acțiunea depusă de Corolevschi Dumitru. S-a anulat decizia (refuzul) de recalculare a pensiei nr.C-2154/20 din 19 octombrie 2020 emisă de Casa Națională de Asigurări Sociale. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale de a calcula și de a achita lui Corolevschi Dumitru pensia, începând cu 01 aprilie 2015, în cuantum de 80% din salariul lunar al judecătorului în exercițiu, în

conformitate cu prevederile art.32 alin.(1) din Legea cu privire la statutul judecătorului nr.544 din 20 iulie 1995.

La 01 martie 2023, Curtea de Apel Chișinău a emis decizie, prin care a respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și a menținut hotărârea din 17 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 21 martie 2023, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, iar la 18 august 2023 a prezentat motivarea recursului, solicitând casarea integrală a deciziei din 01 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, cu emiterea unei decizii noi de respingere a acțiunii.

Potrivit fișei de repartizare a dosarului, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, prezenta cauză de contencios administrativ a fost repartizată, în mod aleatoriu, spre examinare în ordine de recurs la data de 08 august 2023, judecătorului Curții Supreme de Justiție, Aliona Miron (f.d.117).

Se reține că, prezenta cauză a fost fixată pentru examinarea admisibilității recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 01 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, pentru data de 22 mai 2024, reieșind din disponibilitatea agendei încărcate a judecătorului-raportor.

Informația nominalizată este publică și se regăsește inclusiv pe pagina web a Curții Supreme de Justiție: www.csj.md, la compartimentul „Agenda ședințelor de judecată”, subcompartimentul „Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ”.

În același timp, în conformitate cu art.4 din Codul de procedură civilă, sarcinile procedurii civile constau în judecarea justă, în termen rezonabil, a cauzelor de apărare a drepturilor încălcate sau contestate, a libertăților și a intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice și asociațiilor lor, ale autorităților publice și ale altor persoane care sunt subiecte ale raporturilor juridice civile, familiale, de muncă și ale altor raporturi juridice, precum și în apărarea intereselor statului și ale societății, în consolidarea legalității și a ordinii de drept, în prevenirea cazurilor de încălcare a legii.

Completul de judecată reține că, potrivit art.192 alin.(2) din Codul de procedură civilă, cauzele privind contestarea acțiunilor sau inacțiunilor autorităților publice se judecă de urgență și în mod prioritar.

Se reține că, în prezentul litigiu Dumitru Corolevschi contestă decizia de refuz nr.C-2154/20 din 19 octombrie 2020 a Casei Naționale de Asigurări Sociale privind calcularea și achitarea diferenței de pensie pentru perioada 01 aprilie 2015 – 14 octombrie 2020, formată din mărimea pensiei calculate din salariul lunar al judecătorului în exercițiu și pensia achitată efectiv, a cărei anulare reclamantul o solicită, cu obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i recalculeze și să-i achite pensia începând cu 14 octombrie 2020 și pe viitor în corespundere cu prevederile art.32 alin.(1) din Legea nr.544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, în cuantum de 80% din salariul lunar al judecătorului în exercițiu.

În circumstanțele enunțate, și pentru evitarea pericolului încălcării termenului rezonabil de examinare a cauzei deduse judecății, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a admite cererea privind accelerarea procedurii de judecare a cauzei nr.3ra-812/23 depusă de Corolevschi Dumitru, iar completul de

judecată învestit cu examinarea cauzei în ordine de recurs, reieșind din cele menționate, urmează să emită un act procedural privind schimbarea datei nu mai târziu de 31 ianuarie 2024.

Distinct, completul de judecată remarcă că potrivit jurisprudenței de referință degajată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, rezonabilitate duratei procedurilor trebuie evaluată în lumina circumstanțelor cauzei, ținând cont de următoarele criterii: complexitatea cauzei, comportamentul reclamantului și al autorităților relevante și importanța cauzei pentru reclamant (cauza Frydlender vs Franța), hotărârea Marelui Consiliu din 27 iunie 2000).

Din cele menționate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține prevederile art.6§1 din CEDO, care prevede dreptul oricărei persoane la judecare în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei. Calitatea esențială a unei proceduri judiciare o formează accelerarea judecării fiecărei cauze, accelerarea care nu trebuie să afecteze libertatea individuală a părților implicate în proces, drepturile altor persoane și nici interesele societății, deci o accelerare compatibilă cu nevoile justiției.

În conformitate cu art.195, 230 din Codul administrativ, coroborate la art.192 din Codul de procedură civilă, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se admite cererea privind accelerarea procedurii de judecare a cauzei nr.3ra-812/23, depusă de Corolevschi Dumitru, în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Corolevschi Dumitru împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

Completul de judecată învestit cu examinarea prezentei cauze în ordine de recurs urmează să emită un act procedural privind schimbarea datei examinării nu mai târziu de 31 ianuarie 2024.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Oxana Parfeni

Judecători

Aliona Donos

Mariana Pitic